

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Варшавський університет сільського господарства, Польща
Вроцлавський університет, Польща
Державний аграрний університет Молдови, Молдова
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
Житомирський національний агроекологічний університет
Краківський політехнічний університет ім. Т. Костюшки, Польща
Миколаївський національний аграрний університет
Національний університет водних ресурсів та природокористування
ФДБНУ Сибірський науково-дослідний інститут економіки сільського
господарства Россільгоспакадемії, Росія
ФДБОУ ВПО «Курганська державна сільськогосподарська аграрна академія
ім. Т.С. Мальцева», Росія
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

**АГРОЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
СТВОРЕННЯ Й ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ**

Матеріали

I Міжнародної науково-практичної конференції

26 лютого 2016 року

Полтава

2016

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

Полтавская государственная аграрная академия

Варшавский университет сельского хозяйства, Польша

Вроцлавский университет, Польша

Государственный аграрный университет Молдовы, Молдавия

Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет

Житомирский национальный агроэкологический университет

Краковский политехнический университет им. Т. Костюшки, Польша

Национальный университет водных ресурсов и природопользования

Николаевский национальный аграрный университет

ФГБНУ Сибирский научно-исследовательский институт экономики сельского хозяйства Россельхозакадемии, Россия

ФГБОУ ВПО «Курганская государственная сельскохозяйственная аграрная академия им. Т.С. Мальцева», Россия

Харьковский национальный аграрный университет им. В.В. Докучаева

**АГРОЭКОЛОГИЧЕСКИЕ, СОЦИАЛЬНЫЕ И
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СОЗДАНИЯ И
ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ
ЭКОЛОГИЧЕСКИ СТАБИЛЬНЫХ ТЕРРИТОРИЙ**

Материалы

I Международной научно-практической конференции

26 февраля 2016 года

Полтава

2016

УДК 631.95
ББК 40.1
А 25

Рекомендовано до публікації вченою радою
Полтавської державної аграрної академії
(протокол № 14 від 23.02.2016 р.)

Редакційна колегія:

Писаренко П.В. – перший проректор ПДАА, д-р с.-г. наук, проф., чл.-кор. ІАУ;

Подгорбунських П.Є. – ректор Курганської ДСГА, д-р екон. наук, проф.;

Скидан О.В. – ректор ЖНАЕУ, д-р екон. наук, проф.;

Клименко М.О. – директор учбово-наукового інституту агроєкології та землеустрою, зав. кафедрою екології НУВРП, д-р с.-г. наук, проф., акад. МАНЕБ;

Шебанін В.С. – ректор МНАУ, д-р техн. наук, проф., чл.-кор. НААНУ, акад. АНВОУ, акад. УАЕК, акад. Польської академії наук;

Дегтярьов В.В. – перший проректор, зав. кафедрою землеробства ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, д-р с.-г. наук, проф.;

Гриценко Г.М. – зам. директора зі зовнішньоекономічних та міжрегіональних наукових зв'язків ФДБНУ СібНДІЕСГ Россільгоспакадемії, д-р екон. наук, проф.;

Чайка Т.О. – доцент кафедри землеробства і агрохімії ПДАА, канд. екон. наук.

Агроєкологічні, соціальні та економічні аспекти створення й ефективного функціонування екологічно стабільних територій : матеріали I Міжнарод. наук.-практ. конф. (Полтава, 26 лют. 2016). – Полтава : ПГАА, 2016. – 169 с.

У збірнику представлені матеріали конференції за наступними напрямками: агроєкологічні, соціальні та економічні передумови трансформації сільськогосподарських угідь в екологічно стабільні; агроєкологічні основи раціонального використання земель для створення екологічно стабільних територій; агроєкологічні, соціальні та економічні аспекти сільськогосподарського природокористування територій; методика та методологія оцінки стану довкілля, ефективності управлінських дій зі створення і функціонування екологічно стабільних територій; оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій; підвищення ефективності використання, відтворення і охорони природних ресурсів на екологічно стабільних територіях; агроєкологічні, соціальні та економічні складові ефективного функціонування екологічно стабільних територій. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика розвитку екологічного господарювання, суспільства, сільського господарства й економіки. Матеріали видані в авторській редакції.

© Автори статей, включені до збірника, 2016

© Полтава, 2016

Оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій

- Бурковська А.В., Лункіна Т.І., Корабахіна А.Ю.** (м. Миколаїв) Роль фінансової децентралізації у забезпеченні ефективного розвитку територій 99
- Козак Л.Я., Сташкова О.В., Гарбузняк Е.С.** (г. Рыбница, Приднестровье) Применение математического моделирования при анализе различных объектов 102
- Джумеля Е.А., Погребенник В.Д.** (м. Львів) Екологічне оцінювання стану території роздільського державного гірничо-хімічного підприємства «Сірка» 107
- Животягина Н.Н., Богачева Е.Д.** (г. Воронеж, Россия) Проблемы и перспективы эколого-экономического состояния Воронежской области 110
- Сененко Н.Б., Санжаревська О.І., Романович І.С.** (м. Полтава) Вплив нафтогазовидобувного комплексу на екологічну стабільність територій Полтавської області 115
- Хабилов Г.А., Хакимов Р.Р.** (г. Уфа, Россия) Повышение доходности сельскохозяйственных товаропроизводителей на основе оптимизации их производства 118

Підвищення ефективності використання, відтворення і охорони природних ресурсів на екологічно стабільних територіях

- Вишневська О.М., Дюміна С.С.** (м. Миколаїв) Екомережа – концептуальний підхід до формування екологічної безпеки територій 122
- Животягина Н.Н., Атапина А.А.** (г. Воронеж, Россия) Перспективы создания защитных лесных насаждений в Воронежской области 126
- Макєєва О.В.** (м. Полтава) Формування та розвиток екологічної мережі шляхом створення екологічних стежок – основа стійкого розвитку екологічно стабільних територій 130
- Таргоня В.С., Новохацький М.Л.** (смт Дослідницьке, Київська обл.) Концепція створення інтегрованих систем екологічного тваринництва на основі використання механізованих біоконверсних технологій 133

Оцінка та аналіз еко-соціальної і економічної стабільності територій

Бурковська Алла Валентинівна

канд. екон. наук, доцент

Лункіна Тетяна Іванівна

канд. екон. наук, доцент

Корабахіна Анастасія Юріївна

асистент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Реалізація реформи адміністративно-територіального устрою з метою перерозподілу повноважень, фінансових ресурсів та відповідальності є важливою передумовою для оновлення бюджетної та податкової системи України. Так, в результаті значної бюджетної централізації знизилась роль органів місцевого самоврядування переважно за рахунок дефіциту фінансових ресурсів для реалізації власних повноважень.

Під спроможною територіальною громадою розуміють територіальні громади сіл (селищ, міст), які в результаті добровільного об'єднання здатні самостійно або через відповідні органи місцевого самоврядування забезпечити належний рівень надання послуг, зокрема у сфері освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, житлово-комунального господарства, з урахуванням кадрових ресурсів, фінансового забезпечення та розвитку інфраструктури відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Від ефективної самоорганізації та самозабезпечення громад залежить не тільки відродження місцевої інфраструктури, освіти, медицини, а й громадської свідомості. Відповідно до ст. 9 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» держава здійснює інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

Для виконання значної кількості власних та делегованих повноважень органи місцевого самоврядування об'єднаних громад в результаті податкової реформи та реформи міжбюджетних відносин отримають додаткові фінансові ресурси. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» змінено структуру місцевих податків і зборів за рахунок відбувається зміцнення фінансової самостійності місцевих бюджетів. До місцевих податків належать єдиний податок (чотири групи, включаючи ФСП) та податок на нерухоме майно, який складається з податку на нерухоме майно та плати за землю [3].

Задля зміцнення податкової бази органів місцевого самоврядування також запроваджено акцизний податок з роздрібного продажу підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти). Відповідно до п. 215.3.10. п. 215.3 ст. 215 Податкового кодексу України для підакцизних товарів ставки податку встановлюються за рішенням сільської, селищної або міської ради у відсотках від вартості (з податком на додану вартість), у розмірі 5 відсотків. Сплата податку відбувається до місцевих бюджетів адміністративно-територіальних одиниць, на яких розташовані пункти продажу підакцизних товарів, а отже, органи місцевого самоврядування отримуватимуть ці кошти напряму через місцеві акцизи та зможуть використовувати їх за рішенням місцевої ради [2].

База оподаткування для об'єднаних територіальних громад досить значна і передбачає зарахування до бюджетів цих громад великої кількості податків, що дозволить суттєво збільшити власне їх загальний розмір. Крім того, важливо відзначити, що ці бюджети фактично стають незалежними і право розпоряджатись ними отримує виключно рада об'єднаної територіальної громади, а сама така громада переходить на прямі міжбюджетні відносини з державою [4].

Аналізуючи дані Міністерства фінансів України щодо стану виконання місцевих бюджетів можна зробити висновки про перші позитивні результати фінансової децентралізації. Так, за січень – червень 2015 р. до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 44,6 млрд грн, що складає 60,7% від річного обсягу надходжень, затвердженого місцевими радами. Порівнюючи з аналогічним періодом 2014 року приріст надходжень до загального фонду склав 37,7% або 12,2 млрд грн, що є позитивним явищем.

Фактичні надходження місцевого податку на нерухоме майно за перше півріччя 2015 р. склали 274,7 млн грн, що перевищує затверджені місцевими радами в обсязі 226,2 млн грн на 21,4%. Також станом на 01.07.2015 р. фактичні надходження акцизного податку склали 3 240,9 млн грн, що в розрахунку на одного жителя країни складає 75,2 грн [1].

Окрім податкових надходжень, передбачених змінами до бюджетного законодавства, додаткове фінансове наповнення бюджетів об'єднаних територіальних громад можливе за рахунок нової трансфертної політики. Відповідно до ст. 97 Бюджетного кодексу України виділяють такі види міжбюджетних трансфертів: базову дотацію (трансферт, що надається з державного бюджету місцевим бюджетам для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій); субвенції; реверсну дотацію (кошти, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій); додаткові дотації.

Нова структура трансфертів, що надаються з Державного бюджету України місцевим бюджетам об'єднаних громад є запорукою підвищення соціально-економічних показників як міських так і сільських територій. Проте варто відмітити, якщо бюджети громад, які не об'єдналися у відповідності до Перспективного плану формування територій громад та не виконують делеговані повноваження, то як базова дотація, так і певні види субвенцій їм не розраховуються та не надаються.

Об'єднана громада може самостійно залучати міжнародні запозичення та допомогу. Сьогодні перспективний план дій України щодо впровадження реформ фінансово підтримують такі міжнародні фінансові та донорські організації як Швейцарське бюро співробітництва, Канадське агентство міжнародного розвитку, Фонд «Східна Європа», Фундація українсько-польської співпраці «РАУСІ», Рада Європи, а також Європейський Союз. Так, за рахунок грантових програм, інвестиційних проектів та контрактів на місцевому рівні можна вирішити питання економічного розвитку, благоустрою, соціальної допомоги, культури, охорони здоров'я, тощо.

Отже, різні джерела фінансових ресурсів територіальних громад повинні забезпечити високий рівень соціально-економічного розвитку регіонів України та досягти збалансованості місцевих бюджетів, адже місцеві органи влади отримують дієві важелі впливу на розвиток територій в інтересах громад. Відмітимо, що тільки оптимальний розподіл повноважень, фінансових ресурсів

та відповідальності територіальних громад повинен забезпечити належний рівень соціально-економічного розвитку регіонів України.

Бібліографічний список

1. Довідка Міністерства фінансів України щодо стану виконання місцевих бюджетів за січень-червень 2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>. – Назва з екрану.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрану.
3. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28.12.2014 № 71-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>. – Назва з екрану.
4. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад, підготовлений в рамках проекту «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.auc.org.ua>. – Назва з екрану.

Козак Людмила Ярославовна,

канд. техн. наук, доцент

Сташкова Ольга Витальевна,

ст. преподаватель

Гарбузняк Елена Сергеевна,

преподаватель

Рыбницкий филиал Приднестровского государственного

университета им. Т.Г. Шевченко

г. Рыбница, Приднестровье

ПРИМЕНЕНИЕ МАТЕМАТИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ПРИ АНАЛИЗЕ РАЗЛИЧНЫХ ОБЪЕКТОВ

В современном обществе любой метод научного исследования базируется на моделировании. Математическая модель даёт возможность изучить влияние большого числа факторов на конечные результаты процесса путём её изменения с помощью технических средств, причём независимо от прикладного характера исследуемого процесса. В данной статье показана

Наукове видання

**АГРОЕКОЛОГІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ
СТВОРЕННЯ Й ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЕКОЛОГІЧНО СТАБІЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ**

Матеріали

*I Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Полтава, 26 лютого 2016 року)*

Відповідальність за зміст і редакцію матеріалів несуть автори.

Ум. друк. арк. 10,56. Тираж 200 прим.
Гарнітура Times New Roman Cyr.